

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM3010 ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 1 (magyar nyelven)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus							
2.4 Tanulmányi év	M A 2	2.5 Félév	3	2.6 Az értékelés módja	Vi zs ga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DF
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					11
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					13
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	42				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C.1.1. A fogalmak meghatározása, a komparatistikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete.</p> <p>C.1.2. A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása.</p> <p>C1.3. Az irodalomelmélet és a komparatistika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal</p> <p>C.1.4. A nézetek és elméleti irányzatok kritikai megközelítése az irodalom tanulmányozása során.</p> <p>C.1.5. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT.1. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi, irodalomelméleti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p> <p>CT.2. Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tárgy oktatásának célja összehasonlító stratégiák megismerése és alkalmazása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A pszichoanalitikus művészetfelfogás változatainak megismerése. A lacani analízis és annak kultúrantropológiai kiterjesztése a médiaelméleti vizsgálatokban. Az előadások J. Lacan Freud-értelmezésének és K. Ludwig Pfeiffer médiaelméletének komparatistikai hasznosíthatóságáról szólnak, a szemináriumokon az előadásban, ill. a szakirodalomban bemutatott stratégiák alkalmazása kerül sorra összehasonlító vizsgálódásokban.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A freud-i álomfejtés és a pszichoanalízis komparatistikai hasznosíthatósága (evangéliumi passió/ Bulgakov: <i>A Mester és Margarita</i>)	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív olvasástechnikai alkalmazása.	
Jung archetípus fogalma és az irodalmi analízis (Marquez: <i>A világ legszebb vízihullája</i>)	Idem	
A ciklikus séma Gilbert Durand archetipológiájában (Márk evangéliuma/ Borges: Márk evangéliuma/ G. Marquez: <i>A világ legszebb vízihullája</i>)	Idem	
A klasszikus pszichoanalízis személy-centrikussága és a psziché mint szöveg.	Idem	
A tükörrstádium és az <i>Imaginárius</i> birodalma.	Idem	
<i>A Szimbolikus</i> rendje – a vágy és a törvény.	Idem	
A jelölő lánc tropológiai cseréi. Olvasás és transzferencia (P. Brooks).	Idem	
Szöveg és olvasó intertextuális viszonya (E. Ragland-Sullivan).	Idem	
A szubjektum pozíciói és a Másik diskurzusa – Italo Calvino <i>Ha egy téli éjszakán egy utazó</i> c. regénykezdetének összehasonlítása a szubjektumpozíciók diskurzusa alapján.	Idem	
A monomedialitás pfeifferi kritikája – diszkurzivitás és performativitás (nem retorikai) hasadtsága.	Idem	
Az alakatlan vágy és a kulturális médiumkonfigurációk.	Idem	

A látványos és az imaginárius történeti mintázatai.	Idem	
Komparatív kultúrákutató: Európa és Japán.	Idem	
Médiaelmélet versus gyakorláskutatás (Kay Pollak: Hétköznapi mennyország, 2004.)	Idem	
Könyvészet		
<ul style="list-style-type: none"> - Sigmund Freud: A költő és a fantáziaműködés. In Bókay Antal, Erős Ferenc (szerk.): <i>Pszichoanalízis és irodalomtudomány</i>. Filum, Budapest 1998. - Carl Gustav Jung: Az archetípusról, különös tekintettel az animafogalomra. In C.G. Jung: <i>Mélységeink ösvényein</i>. Gondolat, Budapest 1993. - Gilbert Durand: <i>Structurile antropologice ale imaginariului. Introducere în arhetipologia generală</i>. Univers, Bucureşti 1977. - Jacques Lacan: A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója, ahogyan ezt a pszichoanalitikus tapasztalat feltárja számunkra. <i>Thalassa</i> (4) 1993/2. - Jacques Lacan: A falosz jelentése. <i>Café Babel</i> 1998/3. - Erős Ferenc: Jacques Lacan avagy a vágy tragédiája. <i>Thalassa</i> (4) 1993/2. - Füzesséry Éva: Lacan és az 'Apa neve', <i>Thalassa</i> (4) 1993/2. - Peter Brooks: Freud metanarratívája: az elbeszélő szövegek egy modellje. In Bókay Antal, Erős Ferenc (szerk.): <i>Pszichoanalízis és irodalomtudomány</i>. Filum, Budapest 1998. - K. Ludwig Pfeiffer: <i>A mediális és az imaginárius</i>. Magyar Műhely – Ráció, Budapest 2005. - Berszán István: A szubjektum nyelve. In Berszán István: <i>Irodalomelmélet – olvasásgyakorlat</i>. Presa Universitara Clujeana, Kolozsvár 2006. 		
8.2 Szeminárium		
	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Munkamódszerek megbeszélése	Megbeszélés	
2. Technika, otthontalanság, xenofóbia	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
3. Az idegen uralkodó	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
4. Az idegenség hermeneutikája	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
5. Idegen idők – nők ideje	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
6. Az önidegen 1.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
7. Az önidegen 2.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
8. A hazatérő idegen	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
9. A gyarmati idegen	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
10. A választott nép és az idegenség választása 1.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
11. A választott nép és az idegenség választása 2.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
12. Idegenség és antropológia	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
13. A proxenos – a paratextusok szerepéről	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
14. Áttekintés, a dolgozatokkal kapcsolatos kérdések megbeszélése	Beszélgetés	
Kötelező szakirodalom:		
2. Technika, otthontalanság, xenofóbia		

Jacques Derrida: *Az Idegen kérdése: az Idegentől jött.* In Biczó Gábor (szerk.): *Az Idegen. Variációk Sim-meltől Derridáig.* Csokonai, Debrecen, 2004, 11–29.

Michael Haneke (rend.), *Caché* (Rejtély), 2005.

3. Az idegen uralkodó

Italo Calvino: *Egy bíró akasztása.* In I. C.: *A Hold-leányok.* Európa, Bp., 120–127.

Lányi András: *Oidipusz, avagy a Természetes Ember.* Liget, Budapest, 2015, 5-113.

4. Az idegenség hermeneutikája

Aiszkhülosz: *Perzsák.* In *Aiszkhülosz drámái.* Európa, Bp., 1996.

Simon Attila: *Aischylos Perzsák című darabjáról – az „idegenség hermeneutikájának” nézőpontjából.* In S. A.: *Dionysos színevitele. A közvetítés kulturális technikái az antik irodalomban és filozófiában.* Ráció, Budapest, 2009, 19–31.

5. Idegen idők

Jorge Luis Borges: *Emma Zunz.* In J. L. B.: *A titokban végbe-ment csoda.* Kriterion, Bukarest, 1978. 107–112.

Julia Kristeva: *A nők ideje.* In Kis Attila et al. (szerk.): *Testes Könyv II.* Ictus, Szeged, 1997. 327–356.

6. Az önidegen

Jorge Luis Borges: *A másik.* In J. L. B.: *Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések.* Európa, Budapest, 1999. 171–172.

Bernhard Waldenfels: *Felelet arra, ami idegen.* Egy reszponzív fenomenológia vázlata. *Gond* 1999/20, 5–17.
<http://www.c3.hu/~gond/tartalom/20/frawald.html>

7. Az önidegen

Mészöly Miklós: *Saulus.* Jelenkor, Pécs, 1999. https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/MESZOLY/meszoly00340_kv.html

Czirkos Eszter: Szembesülni azzal, ami idegen. *Fordulat*, 2011/14, 130–142.
http://epa.oszk.hu/02100/02121/00012/pdf/EPA02121_fordulat_14_130-142.pdf

8. A hazatérő idegen

Natalie Zemon Davis: *Martin Guerre visszatérése.* Osiris, Bp., 1999.

9. A gyarmati idegen

Alejo Carpentier: *A szökevények.* In A. C.: *A dolgok kezdete.* Noran, Bp., 2001.

Gayatri Chakravorty Spivak – Suzana Mileskava: *A felismerhetetlen ellenállás.* *Lettre*, 2008/tél.
http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre71/spivak_fenyvesi.htm

10. A választott nép és az idegenség választása 1.

Biblia: Rút könyve

Julia Kristeva: *A választott nép és az idegenség választása.* In J. K.: *Önmaga tükrében idegenként.* Napkút, Bp., 2010, 68–80.

11. A választott nép és az idegenség választása 2.

Kertész Imre: *Haza, otthon, ország; Táborok marandósága; A holocaust mint kultúra.* In K. I.: *A gondolatnyi csend, míg a kivégzőosztag újratölt.* Magvető, Bp., 1998. https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/KERTESZ/kerteszk00007_tart.html

12. Idegenség és antropológia:

Jorge Luis Borges: *Brodie jelentése.* In J. L. B.: *Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések.* Európa, Budapest, 1999. 1158–167.

N. Kovács Tímea: *Helyek, kultúrák, szövegek: a kulturális idegenség reprezentációjáról.* Csokonai, Debrecen, 2007. (első fejezet)

13. A proxenos – a paratextusok szerepéről

Balázs Imre József: *Kosztolányi-recepció a Tanulók könyvtára előszavaiban (1-2.).* *Látó*, 1999/5, 73–83, illetve 1999/6, 82–112.

Adolfo Bioy Casares: *A valóság mitizálása.* *Nagyvilág*, 1997. március-június, 250–254.

Deák Tamás: *Utószó.* In Jorge Luis Borges: *A titokban végbement csoda.* Kriterion, Bukarest, 1978, 201–210.

Székely András: *Jorge Luis Borges novellái.* In Jorge Luis Borges: *Körkörös romok.* Móra, Budapest, 1972, 225–234.

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Írásbeli vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszerkezése		
10.5 Szeminárium	Kreativitás, kombinációs képesség: hogyan tudja a hallgató a műveltségét és az invencióját az elemzésben kamatoztatni.	Dolgozat	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">• A kötelező szakirodalom elolvasása• Az alapfogalmak helyes értelmezése• Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett, illetve egy második hiányzást referátummal lehet pótolni)• 7-8 oldalas dolgozat megírása			

A kitöltés időpontja 2024.04.16.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.17.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje